

فرهنگ رضوی

شنبه ۱۳۹۶ آذر ۱۱
۱۳ ربیع الاول ۱۴۳۹
۸ صفحه / شماره ۳۷۲۶

حکمت روز
امام صادق (ع)

شمار اسفار شی می‌کنم به دعا کردن، زیرا با هیچ چیز به مانند دعا به خدا نزدیک نمی‌شوید و دعا کردن برای هیچ امر کوچکی را، به خاطر کوچک بودنش را نکنید، زیرا حاجت های کوچک نیز به دست همان کسی است که حاجت های بزرگ به دست اوست.
کافی(ط-الاسلامیه) ج ۲، ص ۴۶۷، ح ۶

مناجات
خواجۀ عبدا... انصاری

الهی!

هر که تو را شناخت و علم مهر تو افرخت

هر چه غیر از تو بود بیند اخت.

آن کس که تو را شناخت جان را چه کند

فرزند و عیال و خانمان را چه کند

دیوانه کنی هر دو جهانش بخشی

دیوانه تو هر دو جهان را چه کند

با شاعران
مولانا
<div><div><div><div></div><div><div>باده تویی سیو منم آب تویی و جوم منم</div></div></div></div></div>
<div><div><div><div></div><div><div>مست میان کو منم ساقی من سقای من</div></div></div></div></div>

خبر

وعده شهر دار در بازدید از توس

تقی زاده: تصمیم دارم کاری انجام دهم که شاید تا عید نوروز به سرانجام رسد

شهر دار مشهد با حضور در منطقه توس، از آر امگاه حکیم ابوالقاسم فردوسی بازدید کرد. «قاسم تقی زاده» پس از این بازدید، پستی را در صفحه اینستاگرام شخصی خود منتشر کرد و نوشت: «فر صت مغتنمی پیش آمد تا با صاحب فردوسی بزرگ در آر امگاهش دیدار کنم، آن چنان که فریاد تنهایی اش را حس کردم! در همین کشور همسایه شمالی ما به مشاهیر بسیار کم اهمیت تر در برابر مقام فردوسی، چنان تجلیل و جایگاه بخشیده اند که هزاران گردشگر در روز به آن بایرداخت هزینه ورودی ادای احترام می کنند. اما ورودی این آر امگاه که

عکسی زیبا از کوه های هزار مسجد

دسته قوچ و میش های وحشی در طبیعت خراسان رضوی

روز نامه خراسان رضوی: رتبه یک نشریات استانی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان مدیرمسئول: محمد سعید احدیان سردبیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهیدصادقی صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵ تلفن: ۰۵۱-۳۷۶۳۴۰۰

نمابر دبیر خانه: ۵۱۳۷۶۳۴۳۹۵ پذیرش آگهی و اشتراک: ۰۵۱۳۷۰۱۰ پیامک: ۳۰۰۰۹۹۹

چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان روابط عمومی: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱ نامبر تحریریه: ۰۵۱۳۷۶۳۶۵۱

یادداشت
<div><div><div><div></div><div><div>مهدی کر بایسان</div></div></div></div></div>
معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیئت عامل ایمیدرو

خوداتکایی اقتصادی در گرو توجه به ظرفیت‌های پنهان و پیدای معدنی

منابع معدنی و ذخایر زیر زمینی از مهم ترین و اصلی ترین پایه های اقتصاد هر کشوری به شمار می آیند. بدون تردید بهره برداری حداکثری از ظرفیت معادن کشور و به تبع آن فراوری و صادرات محصولات این بخش، یک عامل مثبت و مهم در رشد و توسعه اقتصادی به شمار می آید. کشور هایی که ظرفیت های معدنی سرشار دارند، از مزیت های اقتصادی آن نیز بهره می جویند چرا که معدن یکی از بخش های مادر ویکی از ظرفیت های عمده تامین مواد اولیه مورد نیاز صنایع کشور به شمار می آید. از این منظر، اگر بستر فعالیت های معدنی در کشوری فراهم باشد، حتما صنایع آن نیز به تبع رشد مطلوبی را تجربه می کنند.

از سوی دیگر، این بخش اهمیت فراوانی در ایجاد اشتغال و نیز توسعه متعادل اقتصادی کشور دارد. به طور کلی ذخایر معدنی غنی و متنوع ایران به حدی است که مارا در رده کشور های صاحب نام این حوزه قرار داده است. وجود معادن غنی سنگ آهن، مس، سنگ های تزئینی و نما، سرب، روی، سنگ های قیمتی و... بستر بسیار مساعدی را فراهم آورده است که اگر با لعلل شود، تاحد زیادی مارا از وابستگی به درآمد های نفتی مستقل می سازد. باید اذعان کرد وجود منابع غنی نفت و گاز در کشور ما موجب شده است تا سایه سنگین این بخش، دیگر حوزه هار انیز منثار از خود بسازد. بنابر این بخش معدن هنوز جایگاه واقعی خود را در اقتصاد کشور نیافته و نتوانسته است نقش خود را در تنوع بخشی به درآمدهای ارزی حاصل از صادرات ایفا کند.

حقیقت آن است که ظرفیت سنجی نکردن مناسب برای جایگاه معدن در اقتصاد کلان ما و نبود توجه کافی به این حوزه، عامل افتادگی آن بوده است. این در حالی است که بزرگ ترین آرمان اقتصادی کشور در سال های پس از پیروزی انقلاب اسلامی، رهایی از وابستگی به صادرات نفت بوده است. البته خوشبختانه پس از ابلاغ سیاست های اقتصاد مقاومتی از سوی مقام معظم رهبری، توجه بیشتری به این حوزه معطوف شده است که امیدواریم ثمرات آن را در آینده نزدیک شاهد باشیم. یکی دیگر از ضرورت های مهم در این حوزه، جذب سرمایه برای توسعه آن است که این ظرفیت با تعریف مشوق های مؤثر و طرح های سودآور و شفاف، ممکن می شود.

در دوران پساپیرجام نیز راه برای ورود سرمایه گذاران خارج بازی باز شد تا بتوانند سرمایه های خود را در ایران واز ذخایر و ظرفیت های معدنی این کشور استفاده کنند. اما نکته ای که در این میان وجود داشت آن بود که ظرفیت های معدنی ایران به درستی و آن طور که باید شناسایی نشده بودند. آن ها برای آن که سرمایه های خود را وارد ایران کنند، باید اطلاعات دقیقی از این ذخایر در اختیار می داشتند. در همین زمینه اقدامات مطلوبی به منظور کشف ذخایر معدنی انجام گرفت، چنان که ظرف دو تا سه سال اخیر کار وسیعی حدود ۲۰۰ هزار کیلومتر تحقیقات ژئوفیزیک هوایی انجام گرفته است تا ظرفیت های بالقوه معدنی شناسایی شوند. هم اکنون بحث ژئوفیزیک هوایی و پیشرفت مطلوبی داشته و مراحل پی جویی و شناسایی انجام و ۴۰۰ محدوده معدنی مناسب شناسایی شده است.

همچنین سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) اکتشاف ۲۵۰ هزار کیلومتر مربع را در دستور کار خود قرار داده تا به امروز در این بخش به نتایج بسیار خوبی دست یافته است. چنان که انجام ۲۵۰ هزار کیلومتر مربع کار اکتشافی در سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران طی سال های اخیر باعث شده است ذخایر جدیدی به ذخایر گذشته اضافه شود. همچنین حدود ۵۰ هزار کیلومتر مربع نیز توسط بخش خصوصی و غیر دولتی تحت اکتشاف قرار دارد که کار بسیار بزرگی است اما نباید از یاد برد که فرایند اکتشاف طول می کشد.

هم اکنون نباید از این مهم غافل شد که استان های خراسان رضوی وجنوبی، سیستان و بلوچستان، یزدو کرمان از جمله استان هایی هستند که ظرفیت معدنی زیادی دارند. کار وسیع اکتشافی در این استان هادر حوزه فلزی و غیر فلزی آغاز شده است. در این میان استان خراسان رضوی با ظرفیت های مطلوبی که در این بخش دار، می تواند بازار های صادراتی خوبی را ایجاد کند. هم اکنون در حوزه سنگان این استان، ۱۰ کارخانه در حال استقرار است، بر این اساس دو کارخانه در آذر ماه افتتاح و هشت کارخانه دیگر تا نیمه اول سال ۹۸ وارد مرحله بهره برداری می شوند. در پایان باید اذعان کرد، کشور ما ده سال است که اقتصاد خود را با نفت و صادرات آن اداره می کندو این امر می تواند ضعف بزرگی محسوب شود. حال باید توجه کرد سرمایه گذاری در بخش های مولد اقتصادی از جمله معدن به رشد ملی و خوداتکایی بیشتر اقتصاد کمک می کند و البته توفیق توسعه این حوزه ها جز با مشار کت جویی از بخش خصوصی، کسب نمی شود؛ بنابراین باید عرصه را برای فعالیت بخش خصوصی فراهم کرد تا این طریق تورم، بیکاری، رکود و دیگر مضلات اقتصادی کنترل شوند.

نشریه روز
سوزه‌خودر ابرای صفحه‌بگیری حرف مردم تلگرام کنید
۰۳۷ ۳۳۳۳-۰۹۳۹ @khorasanerazavi

یادنامه

علامه امینی بالای منبر به جای خودنخستند و آن استاد مصری، دوپله پایین تر ایستاد و اشعار عربی بسیار بلوغ و زیبایی خود را در مدح حضرت رضا (ع) قرائت کرد. علامه امینی بلافاصله رو به من کرد و فرمود: «حسان، تو هم اشعارت را در مدح حضرت رضا (ع) بخوان.»

من که قبلا قرار نبود در مقابل آن جمعیت انبوه، که دامنه اش تا خیابان های اطراف کشیده شده بود، شعری بخوانم و هرگز انتظار این دستور بی مقدمه را نداشتم، مضطربانه عرض کردم: «حضرت آقای امینی، قربانت گردم، شما که می دانید من اشعار مرا همیشه از روی کتاب یادفترچه یادداشت می خوانم، حالا هم که من همراه شعری برای خواندن ندارم!»

ولی ایشان، بدون توجه به عریض من، باز پشت بلندگو تکرار فرمودند: «حسان! به عنوان نامزدی از مهمان عزیز، تو هم باید شعری در مدح حضرت رضا (ع) بخوانی!»

در حال در ماندگی، ناگهان متوجه شدم اشعار نیمه تمامی را که شب گذشته در مدح حضرت رضا (ع) سروده بودم در جیب دارم؛ بنابراین با عجله عرض کردم: «حضرت آقای امینی، یک شگرنه نیمه تمام را که دیشب سروده‌ام در جیب خود یافتم و با اجازه شما همان را می خوانم: حاجتم هود حج بیت ... / قسمت شد حریم قبله طوس...»

وقتی شعر مرا که بیش از بیست بیت بود خواندم، استاد مصری با تعجب مرا در آغوش کشید و بوسید و گفت: «چگونه توانستی اشعار عربی مرا در این چند لحظه با همان قافیه سین به شعر فارسی برگردانی؟!» تازه متوجه شدم که این یک اعجاز از حضرت رضا (ع) است. شعری که من شب قبل در مدح آن حضرت سروده بودم، با شعری که آن استاد مصری در مشهد مقدس گفته بود به طوری در قافیه و معنی هماهنگ و یکسان بودند که آن استاد مصری خیال کرده بود من در همان مجلس، اشعار عربی او را به شعر فارسی برگردانده‌ام.

● پیام تسلیت تولیت آستان قدس رضوی

پیکر این شاعر اهل بیت(ع) در حالی صبح دیروز تشییع شد که چهره‌های متعددی در گذشت او را ضایعه‌ای برای ادبیات ولایی کشور دانستند. حجت الاسلام و المسلمین سید ابراهیم رئیسی تولیت آستان قدس رضوی نیز در پیامی فقدان این شاعر متعهد انقلابی را تسلیت گفت. در بخشی از این پیام آمده است: «مرحوم حسان از شاعران توانا و مخلصی بود که هنر و فریحه سرشار خود را وقف خادمی اهل بیت(ع) کرده بود و با سرودن اشعار ماندگار

در مناقب و مصائب آن ذوات مقدسه، چنان باقیات الصالحاتی از خود به جا گذاشته است که زمره مرهیک از هزاران بیت از شیدایی و شوریده‌حالی او در لسان دلدادگان اهل بیت، روح و روحانی بر آن روح لطیف و نورانی خواهد افزود آن شاء...»

● پیام تسلیت وزیر ارشاد

دکتر سعیدعباس صالحی «وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز با صدور پیامی در گذشت مرحوم حبیب... چاپچیان را تسلیت گفت. به گزارش فارس، در بخشی از پیام وزیر ارشاد آمده است: «بهره گیری از محضر علما و بزرگان دین به‌ویژه تأثیرپذیری از آموزه‌های مرحوم علامه امینی(ره)، در کنار طبع روان و اشعار دلنشین استاد حسان، حلاوتی دو چندان به سروده‌های این شاعر دل سوخته‌انمه اظهار بخشیده‌بود.» همچنین «محسن جوادی» معاون فرهنگی وزیر ارشاد در پیام تسلیتی نوشت: اشعار ایشان از آن نظر که برآمده از دل و جان شاعر بود بر دل ها نشست و بر زبان ها جاری شد.

یادی از حبیب... چاپچیان شاعر «آدم ای شاه پناهم بده...» به مناسبت درگذشت اش؛

در سوگ «حسان»

<div><div><div><div></div><div><div>صدای پُر تمنای استاد «کریمخانی» به این کلمات جان می‌دهند: «آدمم ای شاه پناهم بده... خط امانی ز گناهم بده...» و آن که دلش را در هر کجای این جهان به ضریح حرم شمس الشمسوس گره زده است، بی‌قرار می‌شود از شنیدن شان.</div></div></div><div><div><div><div></div><div><div>شاعر این ابیات ماندگار، «حبیب... چاپچیان» متخلص به حسان است که پنج شنبه گذشته، در سن ۹۴ سالگی دار فانی را وداع گفت. این مرثیه سرای اهل بیت(ع) در طول این سال‌ها اشعار ماندگار بسیاری سرود و به همین واسطه در زمره تأثیرگذار ترین شاعران آیینی معاصر شناخته می‌شد.</div></div></div></div></div></div></div>
--

● شعری ماندگار در وصف حال مادر

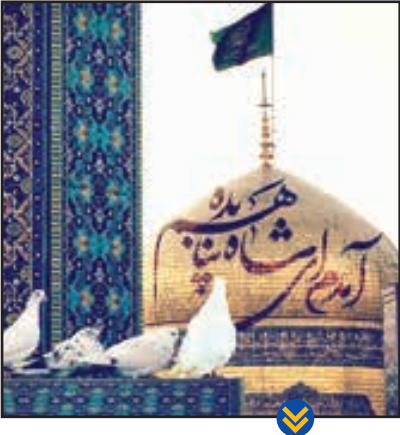
این تبریزی زاده که به دفعات از تأثیرپذیری خود از اندیشه‌های علامه امینی و عسکری سخن گفته بود، بعدها اشعارش را در قالب سه دیوان به چاپ رسانید. وی کتاب «نطفة کربلا»، اثر «دکتر بنت الشاطی» را با نام «زینب (س) بانوی قهرمان کربلا» به فارسی ترجمه کرد. فاطمه‌همراه ام‌ابیها؛ مجموعه‌ای از مطالب علامه امینی درباره حضرت زهر(اس) است که توسط وی گردآوری شد.

نخستین شعری که مرحوم چاپچیان سرود در ۱۵ سالگی و در ثای پدرش بود:

پدرم رخت از این جهان برست / کمر از غم و محن بشکست
می‌کنم لبیک شکر یزدان را / گر پدر نیست باز مادر هست
او بعدها با تشویق مادرش، به سرودن اشعار در مدح و مرثیه‌انمه(ع) پرداخت. این شاعر در گفت‌وگویی از تأثیر مادرش بر ماجرای سروده‌شدن شعر «آدمم ای شاه‌پناهم بده...» چنین گفته است: «مادرم در آخرین لحظاتی که خدمت شان رسیدم، همیشه آن حال و هوای را دات به چهارده معصوم را داشت و در همان حال که سکنه کرده بود، دکتر را خبر کردیم. دکتر مشغول گرفتن نوار شد و وقتی خواست برود متاسفانه مادرم سکنه دیگری کرد. من به دکتر آن را اعلام کردم. دکتر خطاب به من گفت: «فردی که این گونه سکنه کند؛ کمتر زنده خواهد ماند!» به هر حال دکتر را هی شد و من خدمت‌مادر برگشتم و به ایشان عرض کردم، شما آرزوی تان چیست؟ ایشان گفت: آرزوی من این است که یک بار دیگر حضرت رضا(ع) را زیارت کنم. و این نکته را هم بگویم که راه رفتن ایشان خیلی سخت بود و حال خوبی نداشت و من دو بازوی مادر را می‌گرفتم تا بتواند بپوش بپوش حرکت کند. با هواپیمما به سمت مشهد رفتم. نمی‌دانم در ایام تولد حضرت رضا(ع) بود یا شهادت، حرم خیلی شلوغ بود. وارد شدن به حرم هم یقیناً مشکل و حتی برای مادرم غیرممکن بود، گفتیم: مادر جان! از همین جا سلام بدهی زیارت است. گفت: «ما قدیمی‌ها تا ضریح را نبوسیم، به دلمان نمی‌چسبد» گفتیم: دلچسپی اش به این است که حضرت جواب بدهد. هر چه کردم دیدم مادر قبول نمی‌کند. خلاصه بازوی مادر را گرفته بودم و همین طور به سمت ضریح حرکت می‌کردیم؛ در همین حال دیدم که حال شعر برایم فراهم شد، من تمام توجه‌ام را به شعر و الهامی که عنایت شده بودادم، دیدم زبان حال مادرم است نه زبان حال من! و شعر تا «تخلص» رسید. وقتی شعر به «تخلص» رسید دیدم مادرم با آن ازدحام که آدم سالم نمی‌توانست برود. خودش را به ضریح رسانده بود و داشت ضریح را می‌بوسید و من هم ضریح را بوسیدم و این شعر در حقیقت زبان حال مادرم در آخرین لحظات عمرش است.»

● غافلگیری شیرین

او خاطره دیگری نیز از کرامت امام رضا(ع) دارد که در گفت‌وگویی با نشریه «خیمه» آن را روایت کرده بود: به‌خاطر دارم که در مجلسی، علامه امینی بالای منبر با شور و هیجان، با بهره‌وری از احادیث عترت و آیات قرآن، مشغول صحبت بود. ناگهان یک نفر، صفوف حاضران را شکافت و با عجله، خود را به کنار منبر رساند و به علامه خبر داد که استاد بزرگ و ادیب دانشمندی از دانشگاه «الازهر» مصر، که بر اثر خواندن کتاب «الغدير» به قبول مذهب تشیع افتخار یافته است، بر ای عرض ادب وتشکر از این لطف الهی، به زیارت حضرت رضا(ع) مشرف شده و در آن جا اشعار بسیار زیبایی به زبان عربی سروده است. علامه امینی کلام خود را قطع کرد و فرمود: «به ایشان بگویید بیاید و اشعار خود را در پشت بلندگو قرائت کند.»

مسعود ده نمکی درگذشت حبیب... چاپچیان از شاعران آیینی و مرثیه سرای اهل بیت(ع) و سراینده «آدم ای شاه پناهم بده» را در صفحه اینستاگرامش تسلیت گفت.

دار یوش ار جمند، پیش کسوت عرصه بازیگری، تصویری از حضور خودش در زمین لرزه دشت بیاض و فردوس در سال ۱۳۴۷ را منتشر کرد.

کیوان ساکت آهنگ ساز و نوازنده برجسته خراسانی در پست اخیر خود در اینستاگرام عکسی متعلق به ۲۵ سال پیش را منتشر کرد. چهره‌هایی که در این عکس حضور دارند (از راست به چپ) محمد لنوازی، کیوان ساکت، علیرضا افتخاری و مرحوم پرویز مشکاتیان هستند.